

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ПРЕДУЗЕЋА ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“
АД, БЕОГРАД**
по ревизији финансијских извештаја за 2020. годину

Број: 400-72/2021-06/21
Београд, 18. април 2022. године

Садржај:

1. УВОД	3
2. НЕПРАВИЛНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА	4
2.1 Интерна финансијска контрола	4
2.1.1 Финансијско управљање и контрола - Управљање ризицима	4
2.1.2 Финансијско управљање и контрола - Контролне активности.....	4
2.2 Биланс стања	5
2.2.1 Провера корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	5
2.2.2 Некретнине постројења и опрема у припреми.....	6
2.2.3 Дугорочна резервисања - Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених.....	7
3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА	8

1. УВОД

У Извештају о ревизији финансијских извештаја Предузећа за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д. Београд (у даљем тексту Друштво) за 2020. годину број: 400-72/2021-06/16 од 30. децембра 2021. године, Државна ревизорска институција (у даљем тексту: Институција) издала је позитивно мишљење о финансијским извештајима.

С обзиром да откривене неправилности које се односе на систем финансијског управљања и контроле и грешке садржане у финансијским извештајима које немају материјално значајан утицај на финансијске извештаје и на изражено мишљење о финансијским извештајима Друштва за 2020. годину, нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање извештаја о отклањању откривених неправилности (у даљем тексту: одазивни извештај).

Субјект ревизије је у остављеном року од 90 дана, 30. марта 2022. године, доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице. Накнадно, 5. априла 2022. године субјект ревизије је доставио допуну одазивног извештаја.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених неправилности. У допуни одазивног извештаја су достављени докази о предузетим мерама исправљања наведеним у одазивном извештају, који нису били приложени уз одазивни извештај. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и допуну одазивног извештаја и оценили њихову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо неправилности, које су обелодањене у извештају о ревизији за које захтевамо предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере исправљања стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕПРАВИЛНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1 Интерна финансијска контрола

2.1.1 Финансијско управљање и контрола - Управљање ризицима

2.1.1.1 Опис неправилности

У ревизији су откривени недостаци система финансијског управљања и контроле у делу управљања ризицима јер Друштво није успоставило Регистар ризика нити је усвојило Стратегију управљања ризицима, што није у складу са чланом 7. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, којим је прописано да руководиоца корисника јавних средстава усваја стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени.

2.1.1.2 Исказане мере исправљања

У одазивном извештају и прилогу уз одазивни извештај, Друштво је навело информације у вези са доношењем нове Методологије управљања пословним процесима и информације које се односе на Регистар ризика и израду Стратегије управљања ризицима на нивоу Друштва. Наведено је и да је током првог квартала 2023. године планиран почетак пројекта кроз који ће бити израђени тражени Регистар ризика и Стратегија управљања ризицима на нивоу Друштва, у циљу квалитетног одговора на дату препоруку у задатом року.

У одазивном извештају је наведено да је Генерални директор Друштва лице одговорно за предузимање мере исправљања.

Као доказ о предузетим и планираним активностима на отклањању откривене неправилности, Друштво је уз одазивни извештај доставило прилог који носи назив Информације у вези са израдом Мапе пословних процеса и Стратегије управљања ризицима.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене неправилности је у току.

2.1.2 Финансијско управљање и контрола - Контролне активности

2.1.2.1 Опис неправилности

У поступку ревизије утврђено је да Друштво није сачинило Листу пословних процеса, није донело јединствену Мапу пословних процеса, нити је усвојило писане процедуре за све пословне процесе, што није у складу са чланом 81. Закона о буџетском систему, а у вези са чланом 8. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

2.1.2.2 Исказане мере исправљања

У одазивном извештају и прилогу уз одазивни извештај, Друштво је навело информације у вези са израдом нове Методологије управљања пословним процесима, Листе и Мапе пословних процеса и израдом нових процедура односно модела пословних процеса у складу са новом Методологијом управљања пословним процесима и планом развоја пословних процеса.

У одазивном извештају је наведено да је Генерални директор лице одговорно за предузимање мере исправљања.

Друштво је у одазивном извештају, навело да ће се након усвајања нове Методологије управљања пословним процесима на крају другог квартала 2022. године, као и ажурирања Листе и Мапе пословних процеса, створити услови за израду Процедура односно модела пословних процеса за оне који до сада нису развијени односно документовани, а у складу са планом развоја пословних процеса.

Као доказ о предузетим и планираним активностима на отклањању откривене неправилности, Друштво је уз одазивни извештај доставило прилог који носи назив Информације у вези са израдом Мапе пословних процеса и Стратегије управљања ризицима.

2.1.2.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене неправилности је у току.

2.2 Биланс стања

2.2.1 Провера корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме

2.2.1.1 Опис неправилности

У ранијим годинама и у 2020. години, Друштво је вршило проверу корисног века употребе, али није за све класе и категорије нематеријалне имовине, постројења и опреме. Услед наведеног део нематеријалне имовине, постројења и опреме се користи у пословању, а у пословним књигама ова имовина је у потпуности амортизована. Наведено није у складу са параграфом 104 МРС 38 Нематеријална имовина и параграфом 51 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема као ни са тачком 5, подтачка 5.3. и тачком 6. подтачка 6.6. Одлуке о рачуноводственим политикама Друштва. Последица наведеног је да су укупни трошкови амортизације распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током стварног периода коришћења. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих нематеријалних и материјалних средстава до 31. децембра 2020. године износи 110.243.009 хиљада динара.

2.2.1.2 Исказане мере исправљања

У одазивном извештају који је Институцији достављен 30. марта 2022. године, Друштво је навело да сваке пословне године надлежне организационе целине врше преиспитивање корисног века имовине и предлажу измене. Даље је наведено да је ова активност реализована и 2021. године, када је достављен предлог измена корисног века

и сходно томе, амортизационих стопа технолошке и нетехнолошке имовине, које је разматрао и усвојио Извршни одбор Друштва дана 16.12.2021. године.

У одазивном извештају је наведено да је Генерални директор лице одговорно за предузимање мере исправљања.

Друштво је у одазивном извештају навело да је исправка извршена у децембру 2021. године и да је ефекат укључен у финансијске извештаје Друштва за 2021. годину, о чему је Извршни одбор Друштва донео Одлуку број 571914/4-2021 од 16.12.2021. године.

Као доказ о предузетим мерама на отклањању откривене неправилности Друштво је уз одазивни извештај и уз допуну одазивног извештаја доставило:

- Одлуку Извршног одбора Друштва број 571914/4-2021 од 16. децембра 2021. године са приложеним предлогом за промену корисног века употребе по класама и категоријама средстава;

- Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о осталом резултату, Извештај о променама на капиталу и Напомене уз појединачне финансијске извештаје за 2021. годину, који су предати Агенцији за привредне регистре.

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.2.2 Некретнине, постројења и опрема у припреми

2.2.2.1 Опис неправилности

У оквиру позиције некретнина постројења и опреме у припреми Друштво је исказало средства у вредности од 503.719 хиљада динара, која су набављена за потребе других корисника, по основу којих Друштво неће остваривати будуће економске користи, због чега набављена средства не испуњавају обавезујуће услове за признавање у пословним књигама, прописане параграфом 7 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема и тачком 6. подтачка 6.1. усвојених рачуноводствених политика.

Поступајући на тај начин Друштво је, на дан 31. децембар 2020. године, у финансијским извештајима више исказало некретнине постројења и опрему у припреми за 503.719 хиљада динара и мање је исказало друге одговарајуће рачуноводствене позиције у пословним књигама и финансијским извештајима у истом износу.

2.2.2.2 Исказане мере исправљања

У одазивном извештају који је Институцији достављен 30. марта 2022. године, Друштво је навело да имајући у виду комплексност наведеног налаза, реализација захтева спровођење више активности, које укључују: комуникацију са представницима других корисника, попис предметне имовине на дан трансакције, доношење одговарајућих одлука од стране надлежних корпоративних органа Друштва, закључење уговора о преносу и обезбеђење друге релевантне документације о примопредаји, и евидентирање трансакција у пословним књигама Друштва.

У одазивном извештају је наведено да је Генерални директор лице одговорно за предузимање мере исправљања, а у делу одазивног извештаја који се односи на период у којем се планира предузимање мера, Друштво је навело да у складу са дефинисаним степеном приоритета, предвиђено је отклањање налаза у року од три године.

У допуни одазивног извештаја достављен је Преглед и динамика активности у вези решавања статуса имовине других корисника у Друштву.

2.2.2.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене неправилности је у току.

2.2.3 Дугорочна резервисања - Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених

2.2.3.1 Опис неправилности

У финансијским извештајима Друштва за 2020. годину, ефекти актуарских процена по основу извршених резервисања за отпремнине у износу од 138.549 хиљада динара нису исказани у оквиру осталог свеобухватног резултата у билансу стања, већ преко трошкова резервисања за накнаде запосленима у билансу успеха, услед чега су трошкови резервисања за отпремнине исказани више, а нереализовани губици по основу других компоненти осталог свеобухватног резултата у билансу стања су исказани мање за 138.549 хиљада динара. Наведено није у складу са параграфима 94, 120, 128 МРС 19 Примања запослених и чланом 26. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

2.2.3.2 Исказане мере исправљања

У одазивном извештају који је Институцији достављен 30. марта 2022. године, Друштво је навело да је у децембру 2021. године исказало ефекте актуарских процена по основу извршених резервисања у износу од 376.238 хиљада динара на рачуну 33102000 – Актуарски губитак.

У одазивном извештају је наведено да је Генерални директор лице одговорно за предузимање мере исправљања, а у делу одазивног извештаја који се односи на период у којем се планира предузимање мера, Друштво је навело да је мера исправљања предузета у децембру 2021. године и да је ефекат приказан у билансу стања Друштва на дан 31.12.2021. године.

Као доказ о предузетим мерама исправљања на отклањању откривене неправилности Друштво је уз одазивни извештај и уз допуну одазивног извештаја доставило:

- Налог за књижење актуарске процене дугорочних примања запослених на дан 31.12.2021. године;
- Закључни лист конта 3310200;
- Обрачун резервисања за примања запослених у „Телеком Србија“ а.д. Београд на дан 31.12.2021. године;
- Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о осталом резултату, Извештај променама на капиталу и Напомене уз појединачне финансијске извештаје за 2021. годину који су предати Агенцији за привредне регистре.

2.2.3.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај који је поднео субјект ревизије. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је поднео субјект ревизије Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д. Београд, задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37. Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаних у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Државну ревизорску институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених неправилности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Државна ревизорска институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених неправилности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Члан Савета

Невенка Бојанић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
18. април 2022. године